

Groningen en Drenthe, 17 februari 2025

Geachte heer, mevrouw,

Met veel interesse hebben wij kennisgenomen van de internetconsultatie over het Social Climate Fund (SCF), een fonds om vervoer en energie betaalbaar te houden voor degenen die het hardst worden geraakt door de gestegen energieprijzen.

Via deze reactie delen we graag onze beelden over de voorstellen, die u in de consultatie voorlegt. Onze reactie is in drie delen uit te splitsen: een algemene reactie op het SCF, een reactie op de voorstellen en onze voorkeursoptie.

Algemene reactie

- Wij onderschrijven de maatschappelijke doelstellingen die aan het SCF gekoppeld zijn. Steeds meer mensen hebben moeite om energie en vervoer te betalen. We moedigen het initiatief van de Europese Commissie aan om hiervoor middelen beschikbaar te stellen.
- Het SCF is een sociaal fonds gericht op duurzame maatregelen. De nadruk ligt wat ons betreft tegelijkertijd en gelijkmatig op sociaal én duurzaam: Het geld moet beschikbaar komen voor duurzame maatregelen voor doelgroepen die dat het meest nodig hebben.
- De inzet van de SCF-middelen moet effectief en efficiënt worden ingezet. Dat wil zeggen dat de middelen zo veel mogelijk mensen in de doelgroep moeten bereiken.

Reactie op de voorstellen

- Het SCF richt zich op energie én vervoersarmoede. We ondersteunen het voorstel van IenW om in principe 50% voor vervoersarmoede en 50% voor energiearmoede vanuit het SCF te reserveren.
- Het bekostigen van algemene maatregelen waar alle Nederlanders een beetje van profiteren, zoals leningen via het warmtefonds en een algemene korting op de motorrijtuigenbelasting, zijn niet doeltreffend.
- Wij achten het onwenselijk om bestaande maatregelen opnieuw te financieren met nieuwe middelen. Dit past niet bij de doelstelling van het SCF.
- Voor het tegengaan van vervoersarmoede pleiten we voor een voorstel met de grootste effectiviteit. Effectiviteit duiden wij op de volgende manieren:
  - Aantal mensen dat in de doelgroep wordt bereikt.
  - Toegankelijkheid van de vervoersoptie. Fietsen en lopen is voor veel mensen een gezonde keuze voor vervoer, al is dit voor veel mensen en voor de langere afstand vaak geen optie.
  - Auto's staan 95% van de tijd stil. Dat betekent dat schaarse materialen in (elektrische) auto's maar door een klein deel van de mensen een klein deel van de tijd wordt gebruikt.

Voor een voorstel voor het tegengaan van vervoersarmoede (onderdeel 2) gaat onze voorkeur uit naar de Onderweg Pas (voorstel 2d voor openbaar vervoer). Met dit voorstel voor het SCF worden sociaal recreatieve reizen en de opstap naar werk mogelijk gemaakt. Het openbaar vervoer wordt voor mensen een reële vervoersoptie, voor wie het openbaar vervoer anders te

duur is. Daarnaast heeft het voorstel voor openbaar vervoer een aantal voordelen ten opzichte van de andere voorstellen:

- Openbaar vervoer is een duurzame vervoersoptie. Meer dan 85% van de reizigerskilometers in het openbaar vervoer zijn op dit moment zero-emissie.
- De voertuigen in het openbaar vervoer zijn vrijwel continu in beweging en meerdere mensen maken gebruik van de voertuigen. Daarmee worden schaarse materialen in het openbaar vervoer optimaal ingezet en benut.
- Het openbaar vervoer is een toegankelijk en sociaal vervoersmiddel. De drempel om in te stappen is laag. Dit geldt voor mensen die minder goed ter been zijn en voor mensen die zich geen auto of fiets financieel kunnen veroorloven.
- Betaalbaarheid van het openbaar vervoer is een politiek en maatschappelijk aandachtspunt. De Tweede Kamer roept met verschillende moties het Kabinet op om de betaalbaarheid van het openbaar vervoer te verbeteren. Met dit voorstel wordt hier (gedeeltelijk) invulling aan gegeven.
- Het voorstel wordt ondersteund en is gezamenlijk uitgewerkt met Rijk, vervoerders, decentrale ov-autoriteiten (provincies en vervoerregio's), gemeenten en reizigersorganisaties. Het voorstel wordt inhoudelijk breed gedragen door partijen uit de ov-sector.
- Een langjarige bijdrage uit het SCF stelt een grote groep mensen met een kleine beurs in staat volwaardig en zelfstandig deel te nemen en bij te dragen aan de maatschappij.

Specifiek in de Noord-Groningen is langjarige ervaring met een propositie als de Onderweg Pas (onder de naam Meedoen Pas) en de maatschappelijke effecten hiervan zijn zeer positief. De Meedoen Pas leidt aantoonbaar tot een grotere sociale en arbeidsparticipatie van de doelgroep, kent een hoge waardering en draagt bovendien bij aan de sociale veiligheid in het openbaar vervoer, doordat er minder of geen confrontaties meer zijn tussen controlerend personeel en reizigers zonder geldig vervoerbewijs. De Meedoen Pas stelt mensen in staat meer vrijwilligerswerk te doen en mantelzorg te verlenen en ook dat het leidt tot betaald werk.

Wij kijken met belangstelling uit naar het vervolg van het Social Climate Fund en de voorstellen die bij de Europese Commissie worden ingediend. Hierbij spannen we ons gezamenlijk in om voorstel 2b, de Onderweg Pas voor het openbaar vervoer, verder uit te werken. We hebben vertrouwen in de kansrijkheid van dit voorstel om bij de Europese Commissie in te dienen.

Met vriendelijke groet, namens de OV-Consumentenplatforms Groningen en Drenthe:

R.D. Rijploeg (voorzitter CP Groningen)

W. Dirks (voorzitter CP Drenthe)

